

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.648/2016/9.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

. Udvary Katalin bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:

Georgi-Földvári-Oláh Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Oláh István ügyvéd)

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:

Hindrich Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Hindrich Tamás ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

écsi Törvényszék 1.Pf.20.627/2015/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ós i Járásbíróság 2.P.20.389/2013/59.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2010. december 18-án az s. Vadásztársaság területén szervezett vadászon vett részt, amelynek során az alperes által gyártott A1050 puskacsövet és 070881 tokszámú Strasser RS 05 típusú, általa két évvel korábban vásárolt vadászpuskát használta a hozzá való 300 Winchester Magnum kaliberű lőszerrel. A felperest az egyik lövése során baleset érte, amikor is a fegyver zárszerkezete kinyílt, a fegyverből hátrafelé kirepülő zárdugattyú pedig a felperes jobb arcfelének vágódott a zárszerkezetbe csappantyúlyukadással összefüggésben befúvó lőporgázok következtében. A felperes a balesetben súlyosan megsérült.
- [2] Ausztria a 2012. év második hetében 30/12. számon bejelentést tett, a nem élelmiszer jellegű termékek sürgősségi riasztási rendszere

(Rapex) pedig közzétette, hogy az RS 05 puska megfelelő Magnum kaliberű lőszer használata mellett azt a súlyos kockázatot rejti magában, miszerint a töltény hirtelen kimozdulhat eredeti helyzetéből, ez pedig a fegyvert használó személy sérülését okozhatja. A bejelentést tevő ország önkéntes javító lépéseket vállalt. Az alperesi gyártó 2012-ben több változtatást eszközölt a fegyveren.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes a keresetében a balesetből eredő vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte az alperes kötelezését. Kártérítési igényét a termékfelelősségről szóló 1993. évi X. törvényre (Tft.) alapította. Előadta, hogy a fegyver nem nyújtotta azt a biztonságot, amely egy vadászfegyvertől általában elvárható, nem tudott egy olyan jelenséget kezelni, amelyet a tudomány és a technika pontosan ismer és a gyártók gondot fordítanak annak megfelelő megoldására.

- [4] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a perbeli vadászfegyver nem minősült hibásnak, az általában elvárható biztonságot nyújtotta, továbbá megfelelt az ún. NATO-lőtesztnek, illetve a C.I.P. normáknak. Állította, hogy a balesetet egy ismeretlen, eddig be nem azonosított és esetlegesen a lőszerből fakadó fizikai jelenség, illetőleg egyes jelenségek együtthatása, továbbá károsultí közrehatás okozhatta, mely a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető.

Az első- és másodfokú közbenső ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperest az alperes által gyártott Strasser RS 05 típusú vadászpuska használata során 2010. december 18-án bekövetkezett balesetével összefüggésben ért károk megtérítéséért teljes felelősséggel tartozik. A határozat indokolása szerint a Tft. 6. §-a alapján a kárt, a termék hibáját és a kettő közötti okozati összefüggést a felperes tartozott bizonyítani. A baleset bekövetkezését, a vagyoni és nem vagyoni károkat a felperes okiratokkal, míg azt, hogy az alperesi termék a Tft. értelmezése szerint hibás volt, a perindítást megelőzően a közjegyző által nemperes eljárásban kirendelt H.E. igazságügyi fegyverszakértő szakvéleményével bizonyította. A szakértő megállapította, hogy a baleset kizárólag az alperes által gyártott fegyver zárszerkezetének lövésfolyamat közben létrejött kireteszelődése következtében történhetett. A lövés közbeni zárkinyílás létrejöttéhez a szakértő szerint több, külön-külön sem gyakori jelenség együttes fellépése volt szükséges. Így az elsütött lőszer csappantyújának kilyukadása, az, hogy a lőszer gáznyomás lefutásának elégségesnek kell lennie a reteszelés vezérlő hüvely

és az ütőszeg rugóik ellenében történő hátranyomásához, emellett nagy valószínűséggel, de nem feltétlenül a fegyver biztosítóján lévő gombot a lövőnek nyomva kell tartania, mely utóbbi azonban nem tekinthető helytelen fegyverkezelésnek. A szakértő kiemelte, hogy a fegyvergyártók számára egyértelműen ismert a csappantyúlyukadás jelensége, és a perbeli fegyverszerkezet is arra utal, hogy a tervezői számoltak ezzel a jelenséggel. Az alperes ugyan a fegyvert időközben átszerkesztette, és kiküszöbölte azokat a műszaki okokat, amelyek csappantyúlyukadás esetén a fegyver zárjának kinyílásához vezethettek, de a balesetben érintett korábbi gyártású fegyveren a biztonságot garantáló ezen szerkezeti jellemzők még nem voltak meg. Az az alperes által hivatkozott körülmény, hogy a fegyver a C.I.P. vizsgálaton megfelelt az alperes mentesülését azért nem eredményezhette, mert az említett nemzetközi előírások arra szolgálnak, hogy a legnyilvánvalóbb anyagszerkezeti vagy gyártásméret előírásnak megfelelő fegyver kerülhessen forgalomba, és a vizsgálat nem terjed ki a konstrukcióra, arra, hogy a csappantyú okozhat-e a fentiekben ismertetett problémát. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az alperesnek a Tft. 7. § (1) bekezdésének c)-d) pontjaira alapított védekezése az általa megbízott A.M. szakvéleményével sem volt igazolható. A magánszakértő csupán állította, de semmivel alátámasztani nem tudta azon állítását, miszerint ha be is következett csappantyúlyukadás, nem ez volt a balesetnek az oka. Emellett bár a felperes sem vitatta, hogy az elsütött lőszer hüvelye nem került elő, az eredeti lőszernek vásárlásának igazolása lehetővé tette annak egyértelmű kizárását, hogy a felperes nem megfelelő kaliberű töltényt, illetve utántöltött lőszert használt volna. A közjegyző által kirendelt szakértő annak is részletes leírását adta, hogy mely esetekben fordulhat elő, hogy védett helyzetbe kerül a fegyverben lévő ún. O-gumigyűrű, és - a magánszakértői megállapítással szemben - mégis lehetséges, hogy egyben marad. Az alperes által megbízott fegyverszakértő véleményével ellentétben semmi nem utalt arra, hogy a fegyvert fessegették, erőltették, ütögették volna. A szakértők ugyan egyetértettek abban, hogy az egész folyamat indító oka lehetett lőszerhiba, de ez az alperes kárfelelősségének megállapítása szempontjából nem bírt relevanciával, mert a Tft. 5. §-a értelmében ha többen felelnek ugyanazon kárért, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges. Az alperes álláspontjával ellentétben ezért a Pp. 51. §-ának a) pontja szerinti kényszerű pertársaság a lőszergyártó és az alperes között nem állt fenn.

- [6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta. Indokolásában rámutatott arra, hogy a perbeli baleset kapcsán a per során igazolt tényekkel összhangban állt a szakértő azon lényegi következtetése, miszerint a baleset releváns oka, hogy a puska szerkezeti sajátosságai miatt a lőszer csappantyú kilyukadásával a zárszerkezetbe befúvó lőporgázok a reteszszelést megszüntették, s így

a zárdugattyú kirepült a tokjából. E szerkezeti tulajdonság a Tft. 2. § (1) bekezdése alapján akkor jelenti a termék hibáját, ha emiatt nem nyújtja azt a biztonságot, amely egy vadászpuskától általában elvárható. Mivel szakvéleménnyel igazolt, hogy a zár lövés közbeni kinyílásához a lőszer hibája, a csappantyú kilyukadása vezetett és ez a jelenség a fegyvergyártók előtt nem vitatottan ismert volt, ezért súlytalan az alperesnek a kártérítési felelősség alóli mentesülés érdekében a Tft. 2. § (2) bekezdésére való hivatkozása. Azt az alperes a fellebbezésében maga sem vitatta, hogy a csappantyúlyukadás ismert jelenség, és hogy a fegyver balesetet követő átszerkesztésénél törekedett a fegyver ilyen esetben bekövetkező rendellenes működésének kiküszöbölésére. Az elsőfokú bíróság tehát megalapozott következtetést vont le a termék hibájára és a balesettel fennálló okozati összefüggésre, amely miatt az alperes a Tft. 3. § (1) bekezdése alapján felel a felperest ért, a Tft. 1. § (4) bekezdésében meghatározott károkért, az egészségkárosodás folytán bekövetkezett és a hibás fegyver által más dologban okozott károkért is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős közbenső ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, kérve elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az első- és másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Előadta, hogy a jogerős közbenső ítélet megalapozatlan, kirívóan okszerűtlen következtetéseket, logikai ellentmondásokat és iratellenes ténymegállapításokat tartalmaz. A felülvizsgálati hivatkozás szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdésében, 164. § (1) bekezdésében, 182. § (3) bekezdésében, 206. § (1) bekezdésében és 253. § (2) bekezdésében foglaltakat, egyúttal nem megfelelően alkalmazta a Tft. 2. § (2)-(3) bekezdéseiben és 7. § (1) bekezdésében foglaltakat. Az alperes kifejtette azt az álláspontját, hogy a bíróságok megalapozatlanul következtettek arra, hogy a termék a Tft. értelmezése szerint hibás volt, továbbá nem nyert bizonyítást, hogy a termék nem nyújtotta a tőle elvárható biztonságot. Az alperes egyebekben megismételte az érdemi védekezésében és a fellebbezésében előadottakat. Ennek megfelelően utalt arra, hogy mivel a balesetnél használt lőszer nem került elő, ezért a töltényhüvely feldagadása vagy annak hiánya nem vizsgálható, s emiatt nem zárható ki a nem megfelelő lőszer használata. Arra nézve sem állt rendelkezésre bizonyíték, hogy a felperes a baleset során nem utántöltött löszert használt, a lőszer hiánya és az ebből következő bizonyítási lehetetlenség pedig nem értékelhető az alperes terhére. Az általa megbízott fegyverszakértő véleményére hivatkozva az alperes továbbra is kiemelőnek tartotta azt, hogy nem rendeltetésszerű használat esetén a

szerkezeti elem deformálódása szintén a fegyver kireteszelődéséhez és a zárszerkezet kirepüléséhez vezethet. Azt ugyanakkor a közjegyző által kirendelt szakértő sem tudta egyértelműen meghatározni, hogy az általa hivatkozott jelenségek közül a baleset megvalósulásához pontosan mennyinek, illetve melyiknek az együttes előfordulása volt szükséges. Az alperes állította, hogy a fegyver átszerkesztése elsődlegesen nem a csappantyúlyukadás hatásainak kiküszöbölését szolgálta, és nézete szerint az is egyértelműen kijelenthető, hogy ha hibáról is volt szó, az a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető a részéről. Mindemellett továbbra is hangsúlyozta azt, hogy a fegyver megfelelt valamennyi jogszabályi és hatósági előírásnak, és a forgalomba hozhatóság feltételeit rögzítő C.I.P. normáknak való megfelelés esetén a fegyver eleget tesz az elvárható biztonság követelményének.

- [8] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős közbenső ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [10] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [11] A felperes a kárigényét a termékfelelősség szabályaira alapította, és azok alapján kérte a vadászpuska gyártójának, az alperesnek a marasztalását. A bíróságok által helyesen alkalmazott, a káresemény időpontjában hatályban volt Tft. 6. §-a értelmében a kárt, a termék hibáját és a kettő közötti okozati összefüggést a felperes volt köteles bizonyítani, míg a Tft. 7. § (1) bekezdésének c)-d) pontjaiban írt mentesülési okok és a Tft. 8. § (2) bekezdése szerinti károsulti közrehatás fennálltát az alperesnek kellett bizonyítania. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően folytatta le a tényállás feltárásához szükséges bizonyítást. Helyesen ismerte fel azt is, hogy a per eldöntése szempontjából releváns fenti tények szakkérdéseket vetnek fel, s emiatt nem volt mellőzhető a szakértő igénybevétele sem. A Pp. 183/A. § (2) bekezdése értelmében a közjegyző által nemperes eljárásban kirendelt szakértő szakvéleménye a perben felhasználható volt és a perben kirendelt szakértő szakvéleményével egyenértékűnek minősül. Miután pedig az alperes által megbízott szakértő megállapításaira tekintettel utóbb kiegészített, és a magánszakértővel történt együttes meghallgatás során is fenntartott szakvélemény hibáktól és ellentmondásoktól mentes volt, és a per egyéb adataival összhangban állt, a kereset jogalapjáról szóló döntés alapjául szolgálhatott. E szakértői megállapításokat a bíróságok az alperes által a mentesülése érdekében felhozott valamennyi körülményre kiterjedően, helyesen

értékelték, és azok alapján helytállóan állapították meg az alperes termékfelelősségének fennálltát. Mindemiatt az alperes a felülvizsgálati kérelmében tévesen hivatkozott a jogerős közbenső ítélet megalapozatlanságára és alaptalanul támadta az első- és másodfokú bíróság Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenységét, figyelembe véve azt is, hogy a bizonyítékok okszerű mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség (BH 2016.33., BH 2013.119., BH 2012.179.).

- [12] Mivel a felülvizsgálati kérelemnek az érdemi védekezéssel és a fellebbezéssel való tartalmi azonossága folytán az alperesnek nem volt olyan hivatkozása, amit a bíróságok a jogalap kérdésében való döntéshozatal során ne értékelték volna, ezért a Kúria csupán megismétli: a fegyver C.I.P. előírásoknak való megfelelése az alperes felelősség alóli mentesülését nem eredményezhette, ez a vizsgálat ugyanis - ahogyan arra a szakértő utalt - az egyedi konstrukcióbeli hibák kiszűrésére nem alkalmas. Emellett a jogerős közbenső ítélet alapjául szolgáló szakértői vélemény tartalmazta, hogy az alperes a fegyver átszerkesztésekor kiküszöbölte mindazon műszaki okokat, amelyek csappantyúlyukadás esetén a fegyver zárjának kinyílásához vezethettek, ugyanakkor ezek a szerkezeti jellemzők a balesettel érintett fegyveren még nem voltak meg.

Záró rész

- [13] Mindezekre tekintettel a jogerős közbenső ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [14] A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2016. szeptember 21.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
HM